

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

F.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

ciense Chrysostomi, Henriquez, cap. 4. eundem quoque librum editum esse Coloniae, anno 1614. sub hoc titulo: *Exordium cœnobij, atque Ordinis Cisterciensis, à primis Patribus Cisterciensibus conscriptum.*

2. Liber vocari solet, *Exordium magnum*, scriptusque videtur circa annum 1212. à Religioso item anonymo. Scio quidem nonnullos arbitrari eius auctorem esse Helinandum, Frigidimontis religiosum (vt infra etiam dicemus) sed improbabiler, vt benè ostendit Manriquez, tom. 1. Annal. ad annum 110. cap. 1. Hoc saltem certum est, si non fuerit Clarae-vallensis, saltem quandoque in Clara-valle habitasse, vt videre est apud Henriquez, loco iam citato, vbi pluribus etiam agit de antiquitate & autoritate horum librorum. Cæterum, *Exordium* hoc magnum quidam etiam anonymus monachus antiquus, & grauis, ornauit additionibus, quas plurimum commendat Reuerendissimus & eximius Dominus Pacis Augustæ Episcopus, Angelus Manriquez supra, ad annum 1136. cap. 7. vbi præclara exempla ex ijs refert, vt etiam in sequentibus annis. Vide etiam infra, verbo Helinandus.

F.

Sanctus *Famianus* (*Quardus* antea vocatus) patria Colonienfis, religionem Cisterciensem professus in Hispania, in cœnobio S. Laurentij quod iam vntrum est Abbatiz de Vraria, in Diœcesi Compostellana, scripsit compendiosè *Historiam vite sue*, quæ post obitum in breuiario eius reperta, tam typis excusa legitur, in fronte Fasciculi Sanctorum Ordinis Cisterciensis Chrysof. Henriquez, editionis Colonienfis. Eadem ab anonymo quodam ampliata & figuris delineata, nuper an. 1626. Galefij in Italia impressa fuit, & Margaritæ Madruisæ, Ducis Galefij, dicata.

Floruit circa annum Domini 1170. Obijtque Galefij, multis miraculis clarus; in tantum, vt ex miraculorum fama (teste Philippo Ferrario Seruita, de Sanctis Italiae) proprium eius nomen, *Quardus*, transferretur in *Famiani*. Quod postea etiam ab Adriano 4. Pontifice, confirmatum fuit, dum illum Sanctorum numero adscripsit.

Sanctum hunc *Famianum*, Patronum veneratur vrbs Galefina, ingenti populi deuotione; circumferturque viri sancti effigies Romæ edita, sub hac inscriptione: *Sanctus Famianus monachus Cisterciensis, in Galefia*. Addito disticho, miracula exprimente:

*Claudus adest firmus, cæcus videt, vitur auris
Surdus, ab obsessis spiritus ater abie*

Fastradus, nobili apud Hannones in Belgio procreatus familia, sub disciplina S. Bernardi in Clara-valle rariùm profecit, vt ab eodem constitutus fuerit primus Abbas, & Fundator monasterij Camberonensis in Hannonia; vbi tam præclarum sanctitatis ac doctrinæ specimen edidit, vt ad ipsius Clarae-vallensis cœnobij, ac tandem etiam Cistercij, regimen assumi meruerit. Extat apud Henriquez in Fasciculo, ab ipso Fastrado conscripta *in signis exhortatio*, per modum epistolæ, ad quendam abbatem ordinis Cisterciensis, ex *situatione Clarae-vallensi*: ex qua exactè colligitur antiquus feruor Cisterciensium nostrorum illius temporis. Hanc exhortationem, seu epistolam, nuper etiam edidit Iacobus Merlonus, ad calcem operum Sancti Bernardi, cum Oratione ad Beatam Virginem Camberonensem. Obijt non sine euidentibus sanctitatis indicijs, anno 1163. die Aprilis 21. quo die etiam Menologio Cisterciensiu adscribitur. Vita eius extat, Latine quidem apud Henriquez in Fasciculo lib. 1. dist. 8. Gallicè, apud Ioannem d'Asigny; & fusior à me concinnata Flandricè, apud

apud moniales Vallis Cæli, Dixmudæ in Belgio, vti etiam apud me M.S.

Ferdinandus Vghellus, Ordinis Cisterciensis gloria, Italiæ decus & ornamentum, nec non vniuersalis Ecclesiæ lucidissimum sidus, natione Italus, Patriâ Florentinus, professione verò monachus est Sanctæ Mariæ Magdalenæ Cistelli quod est Cœnobium Ord. nostri Florentiæ vbi paucorum annorum tempore, tantos in pietate & litteris fecit progressus, vt primum celeberrimi Cœnobij, de septimo Abbas constitutus fuerit (dicitur autem cœnobium hoc de septimo, quia septimo lapide ab vrbe Florentinâ fundatum existit) deindè, semel & iterum electus in publicis Comitij, congregationis suæ Præses Generalis, dignitatem relinquit, vt commodius studijs incumberet: Postea tamen Abbatia ad aquas saluas Sanctorum Vincentij & Anastasij præfectus Abbas, anno 1649. Sacræ congregationis Indicis Consultor quoque constitutus fuit. Hinc anno 1651. vniuersæ congregationis suæ Visitator maior, & nunc denuò, SS. Vincentij & Anastasij Abbas, anno 1654. Vir sanè, ob eximios pro illustratione Ecclesiæ exantlatos labores, maioribus etiam titulis dignissimus. Porro, tamen in omni scientiarum genere præstantissimus sit; venerandis tamen antiquitatibus ecclesiasticis, præ cæteris deditus, continuâ earundem indagatione tandem assecutus est, vt passim melioribus huius æui Historicis adnumerandus censeatur. Illustrium suorum scriptorum seriem, diuersis à me rogatus litteris, nuper, (4. nonas Augusti, anni 1654) mihi transtulit, hoc modo:

Series omnium nostrorum operum qua hæcenus scripsi, & adhuc præ manibus habeo, hæc est:

Italia, Sacra, siue, de Episcopis Italia, & Insularum adiacentium, rebusque ab ijs præclare gestis, ad nostram vsque ætatem; opus in 20. Prouincias

distinctum, &c. In fol. Romæ, tomus 1. mus anno 1642. typis Bernardini Tani. Tomi 2. us & 3. us anno 1645. apud eundem. Tomi 4. us & 5. us apud Vitalem Maschardum, (Opus est lectiõnis infinitæ & prorsus singulare; in quo, Ecclesiarum origines, Urbium conditiones, Principum donationes, recondita monumenta in lucem proferuntur.

Annotationes ad Ciaconi opus, de vicis Pontificum & Cardinalium, Romæ typis Vaticanis 1630.

Elogia Pontificum & Cardinalium Ordinis Cisterciensis. Florentiæ, apud Dominicum Falcium, 1624.

Columnensis familie nobilissima, S. R. E. Cardinalium ad vivum expressa imagines, & summatim exornata elogijs. Romæ typis Hæredum Corbelletti. 1650. in folio.

Genealogia de Capisuchis; Romæ 1653. in folio, typis Iacobi Cabellerti.

De Vetusita Christiana Italica nobilitate. Opus magnum & laboriosum, nondum absolutum, De quatuor Patriarchalibus ecclesijs orientalibus, Lib. nondum absoluti.

Vita Pontificum & Cardinalium in epitomen redacta, absolutæ sunt, sed nondum editæ.

Tendunt ad finem, Italia adiacentiumque Insularum, sacrorum Præsulum monumenta, è vetustissimis, recentioribusque tabulis accuratissime collecta. Restant nimirum adhuc tres tomi, nimirum, 6. 7. & 8. vt compleatur Opus quod inscribitur:

Italia Sacra.

De Viris illustribus Ordinis nostri. libri 20.

Illustrium scriptorum Ordinis nostri, centuria 1.

Antiquæ inscriptiones, & Epitaphia, notis illustrata, & explicata.

Vita illustrium faminarum qua floruerunt in Paradiso Cisterciensi. Scriptum est hoc opus lingua Toscana;

Beneficia specialia sacro Ordini Cisterciensi; à Sanctissima

Bisima Virgine collata, in sex sacula diuisa.

Alia etiam excogitauit, qua necdum perfeci, qua vitæ comite, abfoluam, &c.

Romæ. 4. nonas Augusti. 1654.

Vixit, & scribit continuo, vir clarissimus, multis titulis mihi colendus, utpote qui rerum sibi notarum citra inuidiam communicator humanissimus, plurima de Scriptoribus Italiæ mihi communicauit, diuersisque literis me honorauit, annu nunc ætatis (ni fallor) agit 58. Cui Deus alios addat longissimos, ad Ordinis nostri gloriam, & Ecclesiæ vniuersæ illustrationem.

Huius Viri, non sine illustri encomio mentionem facit Hippolytus mataccijs, in Bibliothecâ Marianâ pag. 389. & 390. Item Aubertus Miræus, parte 2. Bibliothecæ Ecclesiasticæ, cap. 214. fol. 255. & iterum, cap. 242. fol. 262. Iongelinus in notitiâ, & plures alij.

Florus Brunus, natione Florentinus, monachus Cistelli, in Patriâ, & præcipuis ibidem Antiquarijs adnumerandus, ut viri doctissimi censent, compilauit opus insignis, ingentis laboris, cui (de patriæ more) *Priorista*, nomen dedit. Continentur in eo, *Origines præcipuarum familiarum vrbs Florentiæ; & quibus quisque ex familijs ortus, in Republica muneribus functus sit, aut vndeunque honoribus auctus.* Recensentur præterea veteres simul & moderni Florentinæ vrbs magistratus, & plurima alia antiquitatis monumenta, quæ curiosum Lectorem oblectare, & erudire possunt. Obijt anno 1648. in monasterio S. Saluatoris de Septimò. Relatio Italica.

Fossanova, monasterium est Terracinenfis Diocesis, in Italia, obitu & sepultura Sancti Thomæ Aquinatis nobile. Huius monasterij religiosi quidam anònymo conscripserunt, & per plura sæcula continuerunt, *Chronicon sui monasterij, omnibus Italia chronologis familiarissimum.* Laudat hoc chronicon Baronius, illudque sibi multoies vlui fuisse in Annalium ecclesiastico-

rum descriptione, fatetur. vide illum, ad annum 1150. 1151. &c.

Fraylanus siue, *Froilanus de Vrosâ*, ex Priore Palatiolensi, anno 1629. electus Abbas Regalis Canobij Hortensis, in Hispaniâ (cuius erat professus) tum vniuersæ congregationis Cisterciensis de obseruantia per Regna Castellæ, Visitator, & mox diffinitor, vir siue doctrinam, siue pietatem spectes, omni laude dignissimus. In primis, Orationi & contemplationi eximie deditus fuit, in quibus proinde per annos 45. quos in religione vixit, sedulo se semper exercuit. vitam quoque modestam, puram, & senilem à primo sui monachatus die, sine intermissione aut remissione talem traduxit, ut apud quoscumque in summa semper veneratione habitus fuerit. Cum in collegio Salmanticensi Præsulem ageret, sæpius à discipulis extra se se potius, supra se in extasi inuentus fuit, tantaque ibidem virtutum omnium claritate effulsit, ut liquidò omnes aduertere possent, non minus illum Deo quam hominibus charum existere. Pietati eruditionem & doctrinam coniunxit prorsus exquisitam, tum ex continua Sacræ scripturæ sanctorumque Patrum lectione, maximè Sanctissimi sui Bernardi, tum etiam aliorum Scholasticæ, & moralis Theologiæ Authorum (pro suo acuto & claro ingenio) perspicua intelligentia, ut ipsius opera aperte testantur, quæ partim edita sunt, & in Bibliotheca nostrâ supra recensuimus; partim adhuc manuscripta latent, non sine publici boni iniuria. Quamquam ipse tanta semper fuerit humilitatis, ut nihil vnquam ex scriptis suis vulgari acquieuerit, nisi imperij quasi violentia coactus; nam cum l. O. pus autoritate Capituli generalis impressum fuisset Compluti, anno 1636. apud Antonium Valquez, in 8. Libellam verè aureum pro tyronum ad ordinem venientium educatione. Secundum, quod elegantissimus continet meditationes

per totum annum, vt quadam amicabili, & ferè raptim excellentissimus Princeps, ac Dux Metinz Cæli, (qui eundem venerabilem Patrem intensè diligebat) de sub modio extraxit & vt lucem daret omnibus, sumptibus proprijs, Valentiz (vbi Proregem agebat) prælo subiecit apud hæredes Chrysothomi Garriz, anno 1642. in 8o. 3. Opus, à morte Authoris inuentum, quod adhuc manuscriptum asseruatur, *Tomus est ingens Consiliorum moralium, seu, Speciosiorum florum ex immenso difficultatum & resolutionum conscientia Campo, Fasciculus pulcher, suauis, & odoriferus.*

Cæterum, pijsimushic Pater, cum per 21. annos, quos in diuersis officijs & dignitatibus inuitus consumpsit, penè sine intermissione ad Deum clamasset; dimitte me paululum vt plangam peccata mea; tandem in generali congregatione, menfe Maio, anni 1647. celebrata, violenter quodammodo se sibi rapuit à fratribus, vitamque priuatam in monasterio suæ professionis amplexus, per spatium vnus anni (quo solum superuixit) totum se Deo, ac orationi impendit, donec per tres generales confessiones, & quotidianas ferè particulares, diluuiam ex integro ante actæ vitæ maculis, & infirmitatis neuis, ex hac mortali vita, ad immortalem commigravit (summo sui relicto desiderio) die 16. mensis Aprilis, anno 1648. huius viri celebrem mentionem facit Reuerendiss. Angelus Manriquez, in serie Abbatum Hortensium, ad calcem tom. 2. Annalium Cisterciensium.

Franciscus Alcobaciensis Abbatiz in Lusitania monachus, vir consilio fuit prudens, sermone disertus, & opere circumspectus; qui vniuersis mundi opibus studia prætulit, præsertim sacrarum litterarum; quas etiam primò in ordine priuatim, ac postea etiam publicè in Conimbriensi Academia professus est. Edidit *Insigne volumen contra Iudaicam perfidiam, tractatum contra*

huius temporis Iudaos, qui magno numero in Lusitania adhuc degunt. Floruit circa annum 1597. *Henriquez.*

Franciscus à Sancto Bernardo, alias, Minardus, è monte Regali, Pedemontanus, Congregationis Fulientium olim Superior generalis, edidit Gallicè, *Speculum contritionis, ad excitandam animam ad fugam peccatorum, &c.* Prodiit Parisijs, in 12. Item, Italicè, librum qui dicitur,

Idea del maestro Claustrale. Præterea, alium, cui titulus. *La fede auolata dell' Esaminator Reglare.* Et alia plura. Catalogus illustrium Scriptorum Fulientium anno 1651. ex Vrbe transmissus. Item gallicè *Religieux interieurs pour les ames deuotes & Religieuses.* *Franciscus Buaris.* vide, *Franciscus Fuaris* Parisijs 1620.

Franciscus Brauus, de Acunna, ordinis Cisterciensis de Calatraua Eques, Hispaniæ præclarum ornamentum; cuius ingenij acumen, facultiam, & diuersarum linguarum peritiam (præsertim Græcæ) omnes mirantur docti. Scripsit patrio idiomate, stylo eleganti, *Librum de origine, progressu, &c. ordinis Calatraua.* Pleraque alia ab illo expectantur.

Franciscus Cesar, vulgò, de Keyfere, Dixmudanus, Flander. Religiosus B. Mariæ de Dunis, S. Theol. Doctor Parisiensis, cuius meminerunt (præter Antonium Sanderum, de scriptoribus Flandriæ) Meyerus lib. 10. Annalium Flandriæ, in Guidone Dampetra & Iacobus Marchantius, in descriptione Flandriæ; asserentes eum circa annum Domini 1293. famigeratum fuisse theologum, & *Libros Magistri Sententiarum in Academia Parisiensi enarraße.* Solebant subtilissima hæc commentaria asseruari in Dunensi bibliothecâ, sed anno 1578. dum hæreticorum infano furore monasterium incensum fuit, pariter perierunt. Dicuntur tamen alibi adhuc extare in quibusdam Galliz bibliothecis, discipulorum calamis excepta.

Scriptus

Scriptit & *Tractatum exactissimum, de 3. votis monasticis.*

Edidit quoque carmine, *Vitam Sancti Bernardi*, impressam postea Parisijs, anno 1483. Obijt Dunis, anno 1294.

Adrianus Melsdagh in chronico Dunensi, & alia antiquiora eiusdem cœnobij monumenta.

Franciscus Carreyro, religiosus monasterij de Alcobaciâ, in Lusitaniâ, S. Theol. Doctor, eiusdemque in Academiâ Conimbricensi publicus Antecessor, qui vel docente ibidem R. P. Francisco Suarez (sæculi nostri oraculo) inter ptimarios meruit numerari. Scriptit *Commentaria doctissima in vniuersam Summam Diui Thome*, quæ M. S. extant in Alcobaciâ. Floruit anno 1609. & deinceps.

Franciscus Coquelin, Patria Salinensis, ex comitatu Burgundiæ, Procurator Ordinis nostri in curia Romana, edidit anno 1652. Romæ

Compendium vitæ, & miraculorum Sancti Claudij, Archiepiscopi Vesuntini, lingua Italica. Romæ, in 8o. apud Ignatium Lazari. Libri titulus est. *Compendio della vita D. Miracoli, del glorioso san Claudio Arcivescovo di Besanzone nella Borgogna Contea, descritta dal M. R. P. di Francesco Coquelin, di Salins, Procurator Generale de Monaci di S. Bernardo.* 8. in Roma, anno 1652. nella stamperia di Ignatio de Lazari, con Licenza de Superiori.

Franciscus Fernandes de Velasco, Prior de Baudeloo, in Flandriâ, anno 1653. sub nomine communitatis Baudelooensis, publicauit in signe opusculum huius inscriptionis: *Sancti Bernardi mellisui doctoris Ecclesie pulcherrima & exemplaris vita medulla*, 53. iconibus illustrata, anno 1653. qui est quingentesimus ab eiusdem Sancti felici obitu, ac proinde, illius solenni tubilæo quinto, sacer.

Antuerpiæ, typis Guillielmi Leskenij, in 4.

Franciscus Hedelinus, Abbas Albinaci (quod est monasterium Ordinis nostri in Gallia, & Diœcesi Bituricensi, edidit lingua Gallica Pane-

gyricum doctum in funere excellentissimi Comitit Josiæ de Ranzau, Marecalli Franciæ, nec non ciuitatis Duynkercazæ, & aliarum aliquot vicinarum Urbium pro Rege Galliæ Gubernatoris: habitum 26. Octobris 1650. in ecclesia nouorum Catholicorum. Ibi denique postea impressum, eodem anno, per Carolum Sercy. Porro, vtrum hic Abbas Regularis sit, an solum commendatarius, nondum competi.

Franciscus Iehan, vulgò Gallicè, Ma vie, in Parisiensi facultate S. Theologiæ Baccalaureus formatus, monachus & Prior Pontigniacensis, cuius apud omnes memoria in benedictione est.

Librum piarum meditationum, conciones varias, & alia quædam opuscula egregia reliquit, quæ in dies ibidem religiosorum manibus teruntur.

Relatio Reuerendissimi Domini Pontigniacensis Abbatis, anno 1647. mihi transmissa.

Franciscus Machadus, religiosus illustrissimi cœnobij Alcobaciensis in Lusitaniâ, Sorbonicam S. Theologiæ doctoralem lauream, doctrinæ suæ excellentia, in Parisiensi Academia promeruit. Parisijs domum reuersus, statim à Tomarensis ordinis nostri monachis, Abbas electus fuit. Vnde doctrinæ, ac prudentiæ suæ radios, per vniuersum regnum longè latè- que diffudit, in tantum, vt plurimi Ecclesiarum Prælati, alijque seculares Principes, grauissima passim negotia (consilium petituri) ad eum deferrent: quibus prudentissimè satisfaciens, summam nominis claritatem consecutus est. Porro, eum circa idem tempus rursus ferere incepisset populi deuotio erga sanctas Reginas, Tere- sam & Sanctiam, quæ mundi delicijs & luxu spreto, habituque nostræ religionis sumpto, in vita, & post mortem claruere miraculis; ipse, que Serenissimus Lusitaniæ Rex Sebastianus, eas Sanctarum albo inseribi à Pontifice petisset, Francisco nostro demandata fuit inquisitio

supra

super vitis, & miraculis eorum; cui diligentissime incumbens, scripsit *Vitas & miracula dictarum Beatarum, Tereſe & Sanctia, Reginarum, & ſanctimonialium ordinis Cisterciensis*. Extant apud Henriquez in Lilijs Cistercij, *compendiosa harum Reginarum vite*; verum, an sint eadem quas hic Franciscus scripsisse refertur, me latet. Scripsit & *epistolas varias, ad Henricum Lusitania Principem, S. R. E. Cardinalem*, quæ extant impressæ apud Bernardum Britum, 1600.

Item, *Duo egregia volumina contra Iudeos, quæ M. S. extant Alcobaciæ.*

Vide Henriquez in Phœnice, & Reuerendissimum Angelum Manriquez in serie Abbatum Alcobaciensium, iam citata. Floruit circa annum 1550.

Franciscus Mauroi, religiosus Claravallensis, Theologus, & suo tempore poëta insignis, scripsit *Compendiosam vitam Sancti Patris nostri Bernardi, carmine*, non minus neruose, quam dulcè fluente, (vt loquitur Manriquez tomo 2. annalium, ad annum 1153. cap. 11. n. 10.) vel (vt scribit Seguinus) *Tractatulum exhortatorium, de Laudibus ipsius Sanctissimi Patris*, ad Michaelem Boudet, Lingonenſem Episcopum, vnâ cum alijs aliquot versibus, ad Lectorem, & librum: cuius tractatuli initium est:

*Te quocunque feras, nusquam dignissime Præsul,
Hoc te Bernardi codice destituas.*

Solebat extare impressus in frontispicio operum Sancti Bernardi antiquæ editionis, vt testatur Philippus Seguinus in bibliotheca sua M. S. nunc vero in recentioribus editionibus, reiectus est ad calcem eorundem operum, sed truncatus.

Franciscus Maurolycus, Patruus Syluestri nostri, quem Aubertus Miraus in sua Bibliotheca Ecclesiasticâ scribit fuisse Ordinis Cisterciensis Abbatem, non fuit

vnquam nostri Ordinis, sed solummodo Abbas Comendatarius Benedictinus; vt me monuit doctissimus Vghellus, *litteris ex Vrbe datis, Calendis Februarij 1651.*

Franciscus de Neufville, Abbas Ordinis Cisterciensis (iuxta Possuinum, in apparatu) edidit *Tractatum de viis virorum illustrium*. Item;

Genealogiam Christi Domini.

Errat tamen Possuinus, dum hunc Cisterciensibus adscribit; quia fuit Ordinis Grandimontensis, vt videre est in Bibliotheca Gallica, *Ant. du Verdier, fol. mibi, 405. & iterum in appendice, 1197.*

Franciscus Portes, Monasterij Vallis bonæ in Hispania Monachus, pius & doctus, Ordinisque sui illustrationi studiosissimus, magna diligentia in volumen vnum rededit, vndique collecta, *Præuilegia Congregationis Hispania Ordinis Cisterciensis*, quod Compluti impressum est, anno 1574. Obijt ipse, anno 1613. in suo Vallis bonæ monasterio.

Henriquez in Phœnice.

Franciscus Radesius Andrada, nobilis Hispanus, Eques militiæ Cisterciensis de Calatrava; edidit patria lingua *Historiam ordinum, Calatrava, Alcantara, & sancti Iacobi.*

Citatur sæpius à Manriquez, tom. 2. Annal. Item in serie Abbatum Morimundensium & Cisterciensium, post tomum primum, Vide etiam Possuinum, in apparatu sacro.

Franciscus Scipio ab Ecclesia, perillustri familia apud Saluties, in Pedemontio natus, Ordinem Cisterciensem in iuuentute amplexus, tantos ibidem in virtutibus & litterarum studijs progressus fecit, vt vix annos 26. natus SS. Theologiæ, & iuris Canonici Doctoralibus Laureis redimitus, Abbas creatus fuerit B. Mariæ de Macerijs, in Burgundia, & vnâ, Vicarius Generalis Ordinis sui Cisterciensis, per Italiam. Scripsit, *diuersorum Virorum illustrium vitas, &*

Libros septem, lingua vernacula, Della Nobilita delle

dalle donne. Praeclariora haud dubie, paulatim scripturus, nisi inuida Parca immaturè nimium vitæ filum præcidisset. Obijt in ipso ætatis suæ flore, annos dumtaxat natus 28. Sepultus iacet in Abbatiâ Ordinis nostri de Stafarda, in Sabaudia, sub Epitaphio sequenti:

Franciscus Scipio ab Ecclesia,
Per illustri Salutijs familia
Cisterciensium Ordinis Professor
Maceriarum ad Sequanos abbas
Et totius eius Ordinis in Italia
Vicarius, Sacra Theologia, sacrique
Iuris Doctor, omni serè scientiarum
Peritiâ insignis, octo super viginti
Annos natus, obiit decimo kalendas
Aprilis Filio prædilectæ Anna Parentis
Tumululum mestissima posuit, 1578.

Franciscus Syluius, patriâ Cortracensis, Flandæ religioſus monasterij Beatæ Mariæ de Laudæ, in Gallo-Flandriâ, poëta insignis, conscripsit (plaudente Mineruâ) *Vitam Sancti Bernardi, camine hexametro*, quæ M. S. asseruatur in monasterio Laudensi.

Catalogus bibliothecæ eiusdem monasterij apud Sanderum parte 2. bibliothecæ Belgicæ M. S.

Franciscus Suarez, Vallis Paradisi in Hispaniâ monachus, non minus virtutum, quam doctrinæ fama clarissimus; præfuit successivè diversis monasterijs, tanta discretione, & prudentia, vt concordibus Electorum suffragijs, in Generalem vniuersæ congregationis electus fuerit. Quâ dignitate non solum se non exulit, sed è contrâ, constantius per consuetam virtutum semitam incedens, plurimos ad sui imitationem inuitavit. Quibus excitatus Philippus II, Hispaniarum Rex, illum Oliuetani monasterij, in Regno Navarra, Abbatem creavit perpetuum; quo munere vsque ad obitum suum valdè laudabiliter functus est. Eruditio-

Bibliothec. Ord. Cist.

nis autem suæ monumenta reliquit.

Commentaria perpetua in quatuor libros sententiarum, in fol. Et

Compendium privilegiorum congregationis Hispanica, impressum Vallisoleti, in 8o. 1596,

Henriquez in Phœnice reuiuifcente.

Porro habuit Franciscus noster Fratrem, Ludouicum nomine, Senatorem Taurinensem, qui historiam Pedemontanam, aliaque opera edidit. Nec non & Nepotem, Franciscum Augustinum ab Ecclesia, qui hodiè Cathedræ Episcopali Salutiensî præsidet, varijs quoque publicatis operibus clarum, ad eò vt proprium esse videatur nobilissimæ huic familiæ, doctor eruditosque viros, & in historiis verfatissimos in omni sæculo gignere.

Franciscus Vivarius (sive vt alibi, *Bivarius*) Madriti in Hispania natus, ibidem in Nucalensi cœnobio monachum induit. Vbi naturæ bonitate, ingenij magnitudine, animi contentione, studijque assiduitate, mirabiles in virtute, & literis fecit progressus. Matheos abstrusa penetrabat, poëta erat acutus, orator eloquens, philosophus omnibus numeris absolutus, theologus profundus. Hinc cum primum philosophiam, ac tum etiam theologiam, per annos aliquot summa cum laude docuisset, specialiter electus fuit Procurator generalis ordinis in curia Romanâ. Quam commissionem ita administravit, vt ordinem suum non parum illustraverit, sibi que tam apud summum Pontificem quam S. R. E. Cardinales, aliosque Magnates, nomen celeberrimum & gratissimum conciliauerit. Fuit etiam in historijs verfatissimus, à quo se plurima didicisse, ingenuè faretur Henriquez. Quin & Reuerendissimus ac Doctissimus Angelus Henriquez, tomo 2. Annalium Cisterc. ad annum Domini 1164. cap. 10. n. 9. huius viri immaturam deflens mortem, incunctanter asseuerat, quod scriptis suis vniuer-

P

fama

fam illustrasset Ecclesiam, nisi immaturâ morte sublatu fuisset.

Lucubrations edidit diuerfas, quibus nominis sui claritatem apud posteros continuauit; nimirum:

Vitam Beate Iuliane Corneliensis, ordinis Cisterciensis sanctimonialis, impressam Vallisoleti, apud Hieronymum Marillo, anno 1618.

Vitam B. Beatricis de Syluâ, ordinis Cisterciensis, & Institutricis ordinis Conceptionis Beate Virginis, impressam ibidem apud eundem, in 4°.

Compendium vite Apostolici viri, Candidi Furlongij, monachi Nicaenensis, natione Hybeti. Ibidem, apud eundem.

Apologiam pro sanctitate beati Ioannis de Sacris mœnibus conuersi, teste Angelo Manriquez in Annual. ad annum 1141. cap. 8.

Sanctos Patres vindicatos, libros 3. siue, Bernardum, Anselmum, Augustinum, & alios Patres vindicatos in controuersia de immaculata BB. Virginis conceptione:

Lugduni apud Horatium Cardon, anno 1624.

De paruo officio B. Virginis, lib. 1.

De antiquo colore habitus Monachorum Cisterciensium, lib. vnum.

De viris illustribus Ordinis Cisterciensis, lib. 1.

Item, De sceminis illustribus Ordinis Cisterciensis, lib. 1.

De bello Turcis inferendo, lib. 1.

De Incarnatione Verbi Diuini, lib. vnum.

Commentaria in logicam, physicam, & metaphysicam Aristotelis. Denique

Opus aliquod ingens & curiosum, quo monachatum deducit ab Apostolis: de quo videndus etiam est Manriquez supra, ad annum 1164. cap. 10. num. 9.

Chronicon item Flauij Lucij dextri Barcinonensis, ex tenebris eruit, & amplissimis commentarij apodicticis illustratum, publici iuris fecit, titulo sequenti:

Flauij Lucij dextri, Barcinonensis, Viri clarissimi, Orientalis Imperij Praefecti, & diuo Hieronymo amicissimi, Chronicon omnimoda historia; primum quidem eidem Hieronymo dicatum, sed eo ad Superos translato, multis locis locupletatum, Paulo Orsio Tarraconensi iterum nuncupatum. Nunc demum opera & studio Fratris Francisci Buarij, Mantuae Carpentani; ex obsequantia Sancti Bernardi, Cisterciensis Monachi, eiusque in Romana Curia Procuratoris Generalis, ac Sacrae Theologiae ac Philosophiae Magistri, commentarijs Apodicticis illustratum, quibus vniuersa ecclesiastica historia à Christo nato, per annos 400. rerum tam ad Italianam, Galliam, Germaniam, aliasque Orbis Christiani Prouincias spectantium, quam Hispaniam, de qua bona ex parte differit author, ad amussim expenditur. Vbi vulgare nihil, innumera verò qua scriptorum veterum omnium notitiam auferunt: eaque admiratione dignissima reperire licet. Lugduni 1627. sumptibus Claudij Landry.

Et licet Gabriel Pennottus Lateranensis Canonici Regularis, in sua generali totius sacri Ordinis Canonice Regularium historia tripartita; & post illum, Matthæus Raderus Soc. Iesu, ac quidam alij citati ab Auberto Miræo, parte 2. Bibliothecæ ecclesiasticæ, cap. 6. efrænata libertatis audacia, tam hoc ipsum Chronicon opus, quam ipse commentatorem, Viuarium, varijs conuicijs impertinenter profcindant, hos tamen omnes egregiè repulit, eorumque rationes ac calumnias neruôsè refutauit ipsemet Viuarium, conscriptis duabus Apologijs, tam pro Chronico ipso, quam pro Commentarijs suis, quæ unâ cum Chronico impressæ extant, 1a. scilicet in initio operis, 2a. ad calcem ipsius operis. Quas Apologias si legisset ipse Miræus, non tam temerè huiusmodi conuicijs ac contumelijs assensum præbisset, nec calculum suum adiecisset: accedentibus præsertim censuris præclarissimis operi præfixis, Virorum doctissimorum, omni exceptione longè maiorum, videli-

videlicet, Gabrielis, S. R. E. tituli Sancti Bartholomaei in insula, Presbyteri Cardinalis de Trejo; Hilariionis de Rancate, Abbatis Sanctae Crucis in Hierusalem, Viri non solum Graecè & Latine, verum etiam Hebraicè, Arabicè, & Chaldaicè doctissimi, &, Lucae Wadingi SS. Theologiae praefectoris, ac totius Seraphici Ordinis Archi-chronographi: cuius posterius, haec ipsa sunt verba, loco citato: *Optimas Hispania antiquitates vindicasti* (alloquitur Viuarium, de suo commentario in Chronicon dextri) *res exeteras illustrasti, sepultam optimarum rerum memoriam plenè resuscitasti. Et si praclaras quasque nationes magno tibi deuinxisti beneficio, ultra omnes, tua tibi debet Hispania, cuius res, vix potè sibi notiores, maiori cura & fide, dexter notauit. & tu demum dextere illustrasti. Genus omne Sanctorum vestram protulisse hisperiam, ostendi omnimoda hac historia, cui tu plene fidem, quantumuis duram, doctâ commentatione conciliasti. Felicem certè, & vltro commendabilem tuum euasisse conatum, iam plenè probasti, dum & dextrum hunc ipsum esse fundatè confirmasti, & Sanctorum gesta ab apocryphis rite discernis. Gratiam fore omnibus, hanc tuam historiam, ausim sperare. Hac Wadingus. Videantur etiam quae de hoc dextri Chronico scripserunt, Sancius à Anila, Seguntinus, & Placentinus successiue Episcopus, in libro Sancti Vitalis Archi-Presbyteri Toletani, & Martyris: & in opere suo, de Veneratione Reliquiarum. Bertrandus de Ladrone, de Guenara, Archiepiscopus Compostellanus, in libro de Aduentu Sancti Iacobi: &, Prudentius de Sandoval Episcopus Tudenis, & Pampilonensis, ac Regius Historiographus, in libro, ecclesiae Tudenis, & alij plures, relati in Apologia primâ Viuarij, citatâ.*

Porro in dictarum Apologiarum posteriore, pariter exploduntur futiles & in pertinentes rationes, quas (suprà) etiam Pennottus effugit: vniuersum Ordinem Cisterciensem, con-

tendendo illum nequaquam à Sancto Benedicto descendere.

Ceterum, Scripsit etiam Author noster, Franciscus Viuarium, Commentaria similia in Chronicon Marci Maximi, Braulionis, & aliorum continuatorum Flauij dextri, quae nuper etiam anno 1650. Madriti fuerunt impressa, hoc titulo: *Marci maximi Episcopi Caesar-Augustani, viri clarissimi, continuatio Chronici omnimoda historia. ab anno Christi 430. (vbi Flauius Lucius dexter desinit) vsque ad 612. quo Maximus peruenit: unâ cum Additionibus S. Braulionis, Heleca (seu Heletanis) Taionis, & Valderedi, Caesar Augustanorum itidem Episcoporum, accuratissimis, opera & studio Reuerendi Adm. P. F. Francisci Biuarij, Cisterciensis Ordinis, aliàs Diui Bernardi, ex insigni, Regioque cenobio B. Mariae de Nogales, alma Regularis obseruantiae Castellae & Legionis, eius olim in Curia Romana Procuratoris Generalis, Sacrorum mœnium, & Vallis Dei Cenobiorum Abbatis, apodicticis commentarijs illustrata, quibus vniuersa historia ecclesiastica innumerabilium fore rerum, scitu admirationeque dignissimarum, & quae Scriptorum penè omnium notitiam aufergerant, seu aliter quam euenerint à recentioribus referantur, tam ad Italiam, Germaniam, & Galliam spectantium, quam ad Hispaniam (de qua bona ex parte differit Author) ad amussim expenditur. Huic viam parant Apologetica pralocationes pro dextro, & maximo, veritatis atque auctoritatis vtriusque Chronici vindices, quibus ignotissimorum Sanctorum, Martyrum praesertim Vrgabonensium, auspicijs, religione ac pietate Eminentissimi Domini Cardinalis, Domini Basiliasaris de Sandoual, & Moscoso, nuper à admirabilis inuentio, fidem adstruit, & conciliat.*

Accessit, S. Ioannes, cognomento, Panygua, ab obliuione vindicatus.

Cum priuilegio, Madriti, ex Typographiâ Didaci di anno 1650.

Commentaria hæc, tam priora quam posteriora, maximo cum plausu per vniuersam His-

paniam recepta, præclarum nomen Authori pepererunt, qui obiit Madriti anno 1636. summo cum mærore omnium qui illum nouerunt.

Fulcardi Montis (quod est monasterium in diœcesi Rothomagensi) *Religiosus quidam quonymus*, scripsit

Historiam Comitum de Eufij (d'Eu) in Normanniâ, Fundatorum Monasterij Fulcardi montis; quæ ibidem seruat M. S. Relatio ex Gallijs transmissa.

Fulco, cognomento, vulgo, *Massiliensis*, Poëta vernaculis celeberrimus, Religiosus, & Abbas primum *Thoroneti*, aliàs *Floragiæ*, seu de *Floreijs*, in Prouincia tum *Grandisyluæ*, in Diœcesi *Tholosana*; exindè Episcopus *Massiliensis*; ac tandè Archiepiscopus *Tholosanus*, num. 28. Ad quem plures extant epistolæ *Innocentij III. Pontificis*. Vir fuit non minus sanctitatis opinione, quàm doctrina celebris, & Catholicæ veritatis propugnator acerrimus. *Raymundum Tholosanum Comitem*, & alios plures *Albigensium hæreticorum fautores*, fulmine pontificio percussit. *S. Dominicum Tholosam euocauit*, eumque in fundatione ordinis sui plurimum iuuit, imò (ut scribit *R. mus Angelus Manriquez*, in annotationibus ad bibliothecam *Seguini*, quas apud me habeo) eidem author fuit dicti ordinis fundandi; hinc ipsemet illum apud *Innocentium Pontificem* duxit, & introduxit, atque *Tholosæ ecclesiam*, & domum dedit, primo sui ordinis cœnobio ædificando.

Scripsit plurima, carmine vernaculo, ex quibus extat libellus huius tituli: *Las complanchas de Beral*, siue *Quarimonia Beraldi*. Vbi introducitur quidam Dominus *Massiliensis*, nomine *Beral*, deplorans mortem vxoris suæ *Adalasiæ*. De quo plura *Antonius du Verdier*, in *Bibliothecâ suâ Gallicâ*, vbi latè exponit, quisnam & qualis fuerit hic *Beral*. Scripsit quoque ad diuersos *Magnates & Principes*, *De Albigensium hæresi eliminanda*, deque eius authoribus profigandis, epistolas plures late dignas.

Huius mentio fit in *Bulla Honorij 3. confirmantis ordinem Sancti Dominici*, anno 1216. Eidem etiam dedicat vitam *Beatæ Mariæ Ogniacensis*, *Iacobus Cardinalis Vitricus*. Denique huius viri magnâ cum laude meminerunt *Danthes poëta Hetruscus*, *Franciscus de la Croix* in *Bibliotheca Gallica*, *Petrus de Vallibus Sernay* in *historia Albigensium*, *Petrarcha* lib. 4. *triumphi amoris*, *Cæsar Nostre Damè* in *historia Prouinciæ* (vbi particulariter notat illum in arte poëtica excelluisse) *Belleforestus*, & alij plures. Floruit maximè circa annum 1215. Obijt autem dum sacra natalis Christi solennia ageret, in bello sacro contra *Albigenses*, anno 1231.

Fulienſium religioſorum constitutiones, anno 1595. *Romæ in capitulo generali ampliata*, & ad singula capita regula *Sancti Benedicti accommodata*, à *Clemente VIII. Pontifice* approbatæ & confirmatæ fuerunt; prodieruntque *Romæ* eodem anno, typis *Nicolai Mutij*.

Fulienſis congregationis, ordinis *Cisterc. monachus* (cuius nomen mihi incognitum) edidit *Gallicè Parisijs* anno 1622. typis *Ioannis de Heuqueville*, in 8°. *Vitam Venerabilis Patris Caroli à Sancto Bernardo*, eiusdem congregationis religiosi, & *Fundatoris monasterii Fontanensis*, in solo *Castri paterni Sancti Bernardi*, propè *Diuionem* in *Burgundia*; qui *Carolus* obiit *Parisijs* anno 1621. 14. *Martij*. *Chrysoſtomus Henriquez* in *Menologio Cisterciensi*, eadem die. Huius quoque *Caroli* virtutes præcipuas breuiter complexus est *Carolus à Sancta Maria*, *Prior Sancti Bernardi Parisiensis*, in *catalogo Fulienſium sanctitate illustrium*. Apud *Henriquez* ibidem.

Fulienſis alius, scripsit *Epistolam*, seu potius, *Libellum quendam insignem*, *responsorium ad litteras Patris sui*, quibus illum fuerat conatus retrahere ex *Religione ad sæculum*. *Impress.* extat in 8. anno 1588.

1588. taoto loco impressionis & Impressoris nomine. Initium est: *Monsieur, ie ne puis nier, &c.*

Fulienfes item alij (suppresso nomine suo) translulerunt ex Italico in Gallicum idioma, ac typis mandarunt Libellum inscriptum, *Le combat spirituel*, id est, *Confectus, siue, pugna spiritualis*; insigni præfatione præfixa, ad animas deuotas salutis viam strenuè gradientes. Porro, hunc libellum postea à Patribus Theatinis recognitum, & 27. capitibus auctum, denuò translulit quidam Parisiensis D. S. & in lucem emisit, Parisijs, 1645. in 16. typis Georgij Iosse.

G.

Gabriel Castellanos, Hortensis in Hispania monachus, vir pietate & doctrina commendabilis, Abbas quondam & Visitator generalis, ac Diffinitor congregationis, *Librum Sancti Patris nostri Bernardi ad fororem, ex Latino Hispanū fecit*, iussitq; imprimi Vallisoleti, 1602. Henriquez in Phœnice, inter scriptores Hispaniæ.

Gabriel Franciscus, Nobili apud Florentinos familia procreatus, Monachus Cisterciensis in patria, Poëta fuit clarissimus, & omnium sui temporis suauissimus, teste Ferdinando Vghello Italiæ sacre, tom. I. inter Episcopos Fanentes, fol. 717. multa præclara ingenij sui monumenta reliquit, quorum titulos hætenus assequi nequiu, videatur Nicolai Baccetij historia Septimiana, lib. 7. vbi Authoris huius cum laude fit mentio.

Gabriel de Franairilis, Florentinus, Monachus Cistelli, lepidus, nobilitate fuit Poëta Laureatus, qui *plura scripsit egregia opuscula, digna qua lucem aspiciant*. Extant diuerso carminum genere conscripta, in Bibliotheca eiusdem cænobij. obiit à paucis annis.

Gabriel à Sancto Malachia, Religiosus Congregationis Fulienfis, multo exactius quam antea, translulit in linguam Gallicam, *Epistolæ Sancti Bernardi*, easque imprimi curauit Parisijs, anno 1649. ty-

pis Gasparis Meturas, in plateâ S. Iacobi, sub interfigno SS. Trinitatis. Prodierunt & eodem anno translationes noua in linguam Gallicam, *Vita Sancti Bernardi*, & aliorum aliquot Tractatum, eiusdem Sancti Patris, nimirum, *de Conuersione Morum, de vita solitaria, & de Præcepto & dispensatione*. Parisijs, apud Antonium Vitre, Typographum Regium, &c. 1649.

Galfredus Romavallis, instituti Cisterciensis (teste Pitæo) monachus Anglus, vir pietate & eruditione multiplici, suo sæculo multum celebris; absolutis feliciter humanioribus & philosophicis studijs, maturescente cum annis ingenio, in S. Theologiæ palestram descendit, tanto discendi studio, ut sacras scripturas, antiquos Ecclesiæ Patres, & scholasticos Doctores, penè nunquā cessaret nocturna versare manu, versare diurna. Ex quibus hausit, quæ postmodum diuine vena dictando & concionando populis propinauit. Plurima scripsisse dicitur, ex quibus tamē hætenus nihil reperitū est, præter *Doctarum concionum librum vniū*, olim Londini impressum, à Reinero Wolfio: hoc initio: *Si filius Dei es, mitte te &c.* Quo anno vixerit, incertum est. Vide Pitæum in appendice ad librum de scriptoribus Angliæ, centuria 1. nu. 87. Et Balæum, centuria 12. n. 39.

Gallus, Abbas regalis cænobij Aulæ Regiæ (iuxta Pragam Bohemiæ Metropolim) Regum Bohemiæ Mausolæis celebris, vir veterū lectio ne diues, diuinarum rerum contemplator egregius, eloquio compositus, & conuersatione vitæ regularis insignis, varia scripsit, ex quibus extant (teste Trithemio de scriptoribus) *Sermones ad fratres*, & volumen magnū, quod prænotauit Author, *Malogranatum*, cuius initium est: *Fili accedens ad seruitutem Dei, &c.* Est autem scriptum per formam Dialogi inter Patrem & Filium. Extatque impressum in folio, anno 1487. (suppresso loci & Typographi nomine) sub hoc titulo:

P 3

Dialogus